

กฎหมายทหาร

ร.อ.หญิง สุภมาส คง

พันธ์

ตำแหน่ง ประจำแผนก สืบสวนสอบสวน

กสวส.สห.ทบ.

Royal Thai Army

และช่วยราชการ รร.สห.สห.ทบ. อีก

หน้าที่หนึ่ง

ประวัติ ร.อ.หญิง สุภมาส คงพันธ์ ผู้บรรยาย

การศึกษา

- นิติศาสตรบัณฑิต
- หลักสูตรชั้นนายร้อย เหล่า สห.

รุ่น 43

- หลักสูตรการพัฒนานักกฎหมาย
ภาครัฐระดับปฏิบัติการ สนง.กฤษฎีกา

รุ่น 13

- หลักสูตรการต่อต้านการฟอกเงิน
(AML Computer Based Training)

สนง.ปปง.

- หลักสูตรนายทหารสารวัตร

หัวข้อการบรรยาย

๑. นกกฎหมายเบื้องต้น

๒. พระราชบัญญัติ
ธรรมนูญศาลทหาร

๓. ประมวลกฎหมาย
อาญาทหาร

อาญาทหาร

กฎหมาย คืออะไร

คำสั่งหรือข้อบังคับความประพฤติ
ของมนุษย์ ซึ่งผู้มีอำนาจสูงสุด หรือ
รัฐาธิปัตย์เป็นผู้บัญญัติขึ้น ผู้ใดฝ่าฝืน
จะได้รับผลร้ายหรือต้องได้รับโทษ ซึ่งจะ
มีสภาพบังคับ

ลักษณะของกฎหมาย

๑. กฎหมายต้องเป็นคำสั่ง หรือ
ข้อบังคับ

๒. กฎหมายต้องเป็นคำสั่ง หรือ
ข้อบังคับที่ทั้ทั้ทั้มาจาก

รัฐอธิปัตย์

๓. กฎหมายบัญญัติขึ้น

★ สภาพบังคับทางอาญา ทาง แพ่ง

- โทษทางอาญา มี ๕ สถาน คือ
 - ประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ
ริบทรัพย์สิ้น

- โทษทางแพ่ง ได้แก่
 - การบังคับให้ใช้ค่าสินไหมทดแทน
 - ให้กระทำ หรือละเว้นการกระทำอย่างใดอย่าง
หนึ่ง
 - ให้นิติกรรมที่ทำขึ้นต้องสิ้นผล

ประเภทกฎหมาย

- การแบ่งประเภทกฎหมาย นิยมแบ่งออกเป็น

๓ ประเภท คือ

- กฎหมายเอกชน
- กฎหมายมหาชน
- กฎหมายระหว่างประเทศ

กฎหมายเอกชน

กฎหมายที่ว่าด้วยความสัมพันธ์
ระหว่างเอกชน หรือพลเมืองด้วยกัน
ไม่เกี่ยวกับเรื่องของส่วนรวม

กฎหมายเอกชน แบ่งออกเป็น

- กฎหมายแพ่งและพาณิชย์
- กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

กฎหมายมหาชน

- กฎหมายว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างรัฐและพลเมืองของรัฐ ซึ่งเป็นเรื่องของส่วนรวม

กฎหมายมหาชน แบ่งออกเป็น

- กฎหมายรัฐธรรมนูญ
- กฎหมายอาญา
- กฎหมายปกครอง
- กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
- กฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลยุติธรรม

กฎหมายระหว่างประเทศ

หลักระเบียบความประพฤติระหว่างประเทศ ซึ่งประเทศต่าง ๆ ยอมรับ

กฎหมายระหว่างประเทศ แบ่งออกได้เป็น ๓ สาขา คือ

- แผนกคดีเมือง
- แผนกคดีบุคคล
- แผนกคดีอาญา

รูปกฎหมาย

กฎหมายของประเทศไทย มีรูปกฎหมายทั่ว ๆ ไป ดังนี้

๑ รัฐธรรมนูญ

๑ พระราชบัญญัติ

๑ พระราชกำหนด

- พระราชกฤษฎีกา

- กฎกระทรวง

โครงสร้างของระบบ ศาลไทย

พระราชบัญญัติธรรมนูญ

ศาลทหาร

ธรรมนูญศาลทหารคืออะไร

- กฎหมายว่าด้วยศาลทหาร ได้แก่ การจัดตั้งศาล การแบ่งศาลออกเป็น ชั้นต่างๆ การกำหนดเขตอำนาจของศาล องค์คณะตุลาการ อำนาจของตุลาการศาลทหาร

ศาลทหารจัดตั้งขึ้นตาม..

“พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๖๐”

ผู้รักษาการตาม พ.ร.บ.ธรรมนูญ

ศาลทหาร ๗ (ม. ๕)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

- รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้
- ข้อบังคับและระเบียบ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไป
ตามพระราชบัญญัตินี้

ศาล

ทหาร คือ

- ศาลทหารสังกัดอยู่ใน กระทรวงกลาโหม
- กรมพระธรรมนูญ มีหน้าที่เกี่ยวกับศาลทหาร
ขึ้นตรงต่อ ปล.กท.
มี จก.ธน.เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบงาน
ฝ่ายบริหาร
- รมว. กท. เป็นผู้รับผิดชอบในงานธุรการของ
ศาลทหารให้ดำเนินไปโดยเรียบร้อย แต่การ
พิจารณาคดี การพิพากษาคดี ตลอดจนการ

- ให้ จกั ธน์ วางระเบียบราชการของศาลทหาร และอัยการทหาร อนุมัติโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม๒
- งานธุรการต่างๆของศาลทหารอยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าศาลทหาร
อำนาจศาลทหาร...

พิจารณาพิพากษาวางบทลงโทษผู้กระทำผิดต่อกฎหมายทหารหรือกฎหมายอื่นในทางอาญา ซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารในขณะกระทำผิด และมีอำนาจสั่งลงโทษบุคคลใดๆที่ก

ประเภทของศาลทหาร

- ศาลทหาร แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ
 - ๑ ศาลทหารในเวลาปกติ
 - ๑ ศาลทหารในเวลาไม่ปกติ และ
 - ๑ ศาลอาญาศึก

ชั้นของศาลทหาร

ศาลทหารแบ่งออกเป็น ๓ ชั้น คือ

๑ศาลทหารชั้นต้น ได้แก่ ศาลจังหวัด
ทหาร, ศาลมณฑลทหาร, ศาลทหาร
กรุงเทพ และศาลประจำหน่วยทหาร

๑ศาลทหารกลาง เป็น ศาลอุทธรณ์

๑ศาลทหารสูงสุด เป็น ศาลชั้นฎีกา

ศาลทหาร

ศาลทหารในเวลาปกติ ศาลทหารใน
เวลาไม่ปกติ ศาลอาญาศึก

ศาลทหารสูงสุด

ศาลทหารกลาง

ศาลทหารชั้นต้น

๙ศาลจังหวัดทหาร

๙ศาลมณฑลทหาร

๙ศาลทหารกรุงเทพ

๙ศาลประจำหน่วยทหาร

ศาลจังหวัดทหาร

ศาลจังหวัดทหารจะมีเขตอำนาจตาม
พื้นที่จังหวัดทหารบก เว้นแต่จังหวัดทหาร
ที่ตั้งกองบัญชาการมณฑลทหาร

มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา
ได้ทุกบทกฎหมาย ยกเว้นคดีที่จำเลยเป็น
นายทหารสัญญาบัตร ซึ่งจะต้องนำไป
ดำเนินคดียังศาลทหารหรือศาล
ทหารกรุงเทพ เพื่อพิจารณา
พิพากษาต่อไป ๒

ศาลทหาร

ศาลทหารในเวลาปกติ ศาลทหารในเวลา
ไม่ปกติ ศาลอาญาศึก

ศาลทหารสูงสุด

ศาลทหารกลาง

ศาลทหารชั้นต้น

๔ศาลจังหวัดทหาร

๔ศาลมณฑลทหาร

๔ศาลทหารกรุงเทพ

๔ศาลประจำหน่วย

ศาลมณฑลทหาร

มีอำนาจพิจารณาพิพากษา
คดีอาญาคดีได้ทุกบทกฎหมาย และ
ทุกชั้นยศ ยกเว้นคดีที่จำเป็น
นายทหาร ชั้นนายพล

ศาลมณฑลทหารปัจจุบัน มีดังนี้.-

๑ศาลมณฑลทหารบกที่ ๑๒ มีเขตอำนาจ
ตลอดท้องที่จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัด

ศาลมณฑลทหาร ๖๒๒

๑ศาลมณฑลทหารบกที่ ๑๓ มีเขตอำนาจ
ตลอดท้องที่ จังหวัดลพบุรี จังหวัดชัยนาท
จังหวัดสิงห์บุรี และ จังหวัดอ่างทอง

๑ศาลมณฑลทหารบกที่ ๑๔ มีเขตอำนาจ
ตลอดท้องที่ จังหวัดชลบุรี และ จังหวัดระยอง

๑ศาลมณฑลทหารบกที่ ๑๕ มีเขตอำนาจ
ตลอดท้องที่ จังหวัดเพชรบุรี และ จังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์

ศาลมณฑลทหาร ๖๒๒

๙ศาลมณฑลทหารบกที่ ๑๖ มีเขตอำนาจ
ตลอดท้องที่ จังหวัดราชบุรี จังหวัด
สมุทรสงคราม และ จังหวัดสมุทรสาคร

๙ศาลมณฑลทหารบกที่ ๑๗ มีเขตอำนาจ
ตลอดท้องที่ จังหวัดกาญจนบุรี และ จังหวัด
สุพรรณบุรี

๙ศาลมณฑลทหารบกที่ ๑๘ มีเขตอำนาจ
ตลอดท้องที่ จังหวัดสระบุรี และ จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา

ศาลมณฑลทหาร ๖๓

๙ศาลมณฑลทหารบกที่ ๑๙ มีเขตอำนาจ
ตลอดท้องที่ จังหวัดสระแก้ว จังหวัดจันทบุรี
และ จังหวัดตราด

๙ศาลมณฑลทหารบกที่ ๒๑ มีเขตอำนาจ
ตลอดท้องที่ จังหวัดนครราชสีมา และ จังหวัด
ชัยภูมิ

๙ศาลมณฑลทหารบกที่ ๒๒ มีเขตอำนาจ
ตลอดท้องที่ จังหวัด อุบลราชธานี และ จังหวัด
อำนาจเจริญ

ศาลมณฑลทหาร ๖๓

๙ศาลมณฑลทหารบกที่ ๒๓ มีเขตอำนาจ
ตลอดท้องที่ จังหวัดขอนแก่น และ จังหวัด
กาฬสินธุ์

๙ศาลมณฑลทหารบกที่ ๒๔ มีเขตอำนาจ
ตลอดท้องที่ จังหวัดอุดรธานี และ จังหวัด
หนองคาย

๙ศาลมณฑลทหารบกที่ ๒๕ มีเขตอำนาจ
ตลอดท้องที่ จังหวัดสุรินทร์ และ จังหวัดศรีสะเกษ

ศาลมณฑลทหาร ๖๒๒

๙ศาลมณฑลทหารบกที่ ๒๖ มีเขต
อำนาจตลอดท้องที่ จังหวัดบุรีรัมย์ และ
จังหวัดกาฬสินธุ์

๙ศาลมณฑลทหารบกที่ ๒๗ มีเขต
อำนาจตลอดท้องที่ จังหวัดร้อยเอ็ด และ
จังหวัดยโสธร

ศาลทหาร

ศาลทหารในเวลาปกติ ศาลทหารในเวลา
ไม่ปกติ ศาลอาญาศึก

ศาลทหารสูงสุด

ศาลทหารกลาง

ศาลทหารชั้นต้น

๑ ศาลจังหวัดทหาร

๑ ศาลมณฑลทหาร

๑ **ศาลทหารกรุงเทพ**

๑ ศาลประจำหน่วยทหาร

ศาลทหารกรุงเทพ

เป็นศาลที่จัดตั้งขึ้นในมณฑล
ทหารบกที่ ๑๑

เจตนาศาลมณฑลทหารบกที่ ๑๑๒ตั้งอยู่
ใน กรมพระธรรมนูญ

กรมพระธรรมนูญ

แ

ช

อำนาจศาลทหาร กรุงเทพ

ศาลทหารกรุงเทพ มีเขต
อำนาจไม่จำกัดพื้นที่ พิจารณาพิพากษา
คดีอาญาทุกบทกฎหมายโดยไม่จำกัดชั้น
ยศของจำเลย มี ตุลาการพระธรรมนูญ
หัวหน้าศาลทหารกรุงเทพ จัตุรา พล ัต ๒
เป็นผู้บังคับบัญชา

ศาลทหาร

ศาลทหารในเวลาปกติ
ปกติ ศาลอาญาศึก

ศาลทหารสูงสุด

ศาลทหารกลาง

ศาลทหารชั้นต้น

๑ศาลจังหวัดทหาร

๑ศาลมณฑลทหาร

๑ศาลทหารกรุงเทพ

๑ศาลประจำหน่วยทหาร

ศาลทหารในเวลาไม่

ศาลประจำหน่วยทหาร

ศาลประจำหน่วยทหาร จัดตั้งขึ้นเมื่อ
หน่วยทหารปฏิบัติหน้าที่อยู่นอก
ราชอาณาจักร หรือกำลังเดินทางเพื่อไป
ปฏิบัติหน้าที่นอกราชอาณาจักร และมี
ทหารไม่น้อยกว่าหนึ่งกองพัน

ศาลทหาร

ศาลทหารในเวลาปกติ ศาลทหารในเวลา
ไม่ปกติ ศาลอาญาศึก

ศาลทหารสูงสุด

ศาลทหารกลาง

ศาลทหารชั้นต้น

๙ศาลจังหวัดทหาร

๙ศาลมณฑลทหาร

๙ศาลทหารกรุงเทพ

๙ศาลประจำหน่วยทหาร

ศาลทหารกลาง

- ศาลทหารกลาง เป็นศาลชั้น
อุทธรณ์

๑ มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่
อุทธรณ์คำพิพากษา หรือคำสั่งของ
ศาลทหารชั้นต้น

มีอยู่เพียงศาล

พระธรรมนูญ

ศาลทหาร

ศาลทหารในเวลาปกติ ศาลทหารในเวลา
ไม่ปกติ ศาลอาญาศึก

ศาลทหารสูงสุด

ศาลทหารกลาง

ศาลทหารชั้นต้น

๙ ศาลจังหวัดทหาร

๙ ศาลมณฑลทหาร

๙ ศาลทหารกรุงเทพ

๙ ศาลประจำหน่วยทหาร

ศาลทหารสูงสุด

- ศาลทหารสูงสุด เป็นศาลชั้นฎีกา
- มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่
อุทธรณ์คำพิพากษา

หรือคำสั่งของศาลทหารกลาง
มีอยู่เพียงศาลเดียว ตั้งอยู่ที่กรม
พระธรรมนูญ

ศาลทหาร

ศาลทหารในเวลาปกติ ศาลทหารในเวลา
ไม่ปกติ ศาลอาญาศึก

ศาลทหารสูงสุด

ศาลทหารกลาง

ศาลทหารชั้นต้น

๔ศาลจังหวัดทหาร

๔ศาลมณฑลทหาร

๔ศาลทหารกรุงเทพ

๔ศาลประจำหน่วยทหาร

ศาลทหารในเวลาไม่ปกติ

ศาลทหารชั้นต้น ในเวลาที่มีสงคราม หรือ
การประกาศใช้กฎอัยการศึก จะมีระเบียบวิธี
พิจารณาที่แตกต่างไปบ้าง

- เขตอำนาจของศาลทหาร กรณีประกาศใช้กฎ
อัยการศึก

มีอำนาจประกาศใช้กฎอัยการศึกอาจประกาศ
ให้ศาลทหารมีอ
คดีอาญาซึ่งการ
ประกาศใช้กฎอัยก
อัยการศึกตาม

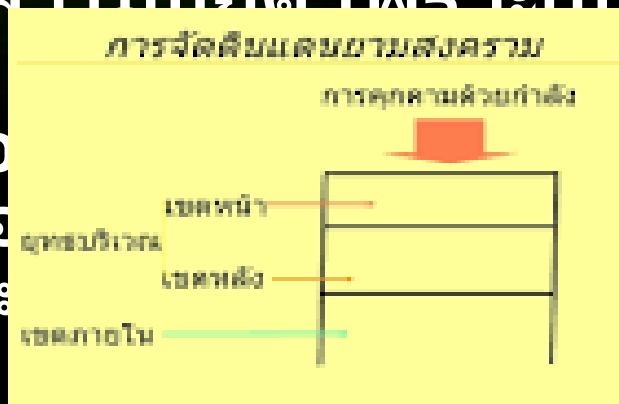
ศาลอาญาศึก

๔ จัดตั้งขึ้นได้เมื่อหน่วยทหาร หรือเรือรบ อยู่ในยุทธบริเวณ

๔ มีอำนาจพิจารณาพิพากษาทุกบทกฎหมาย ไม่จำกัดตัวบุคคลและ มีเขตอำนาจ เฉพาะอำนาจหน้าที่ของหน่วยทหารนั้น

ศาลอาญาศึกมิใช่เป็นศาลที่มีประจำอยู่กับที่ เหมือนศาลทหารในเวลาปกติ หรือศาลทหารใน เวลาไม่ปกติ เพราะเป็นศาลที่ตั้งแยกต่างหน่วยทหาร

หรือ เรือรบ หรือ เรือรบ นอก

ตุลาการศาล ทหาร

ตุลาการศาลทหารของศาลต่างๆ
ประกอบด้วย

องค์คณะตุลาการ ซึ่งมีเจ้าหน้าที่ ๒
จำพวก คือ

๑ นายทหารสัญญาบัตรที่ได้รับแต่งตั้งให้
เป็น ตุลาการศาลทหาร

๑ ตุลาการพระธรรมนูญ นายทหารเหล่า

ตุลาการศาลทหาร

ศาลทหารชั้นต้น

ต้องมีตุลาการสามนายเป็นองค์คณะพิจารณา
พิพากษา คือ นายทหารชั้นสัญญาบัตรสองนาย
ตุลาการพระธรรมนูญ หนึ่งนาย

ศาลทหารกลาง

- พิจารณาพิพากษาคดีที่อธิบดีอัยการฟ้องคดีพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารชั้นต้น
- มีตุลาการห้านายเป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษา คือ
 - นายพลหนึ่งหรือสองนาย
 - นายทหารชั้นนายพันขึ้นไป หนึ่งหรือสองนาย
 - ตุลาการพระธรรมนูญสองนาย

ศาลทหารสูงสุด

- พิจารณาพิพากษาคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของ ศาลทหารกลาง และคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารชั้นต้นโดยตรงไปยังศาลทหารสูงสุด
- มีตุลาการห้านายเป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษา คือ
 - นายทหารชั้นนายพลสองนาย
 - ตุลาการพระธรรมนูญสามนาย

การประชุมองค์คณะของ

ศาลทหารกลาง และ ศาลทหารสูงสุด

Activate Windows
Go to PC settings

การแต่งตั้งและถอดถอนตุลาการ

การแต่งตั้งและถอดถอนตุลาการจึง
เป็นพระราชอำนาจของ
พระมหากษัตริย์

พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง **ตุลาการ**
ศาลทหารสูงสุด และ**ตุลาการศาลทหาร**

การแต่งตั้งและถอดถอนตุลาการ ข้อ๒

ตุลาการศาลทหารอื่น ทรงมอบพระราชอำนาจให้แก่ผู้บังคับบัญชาทหาร และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

๙ศาลจังหวัดทหาร ทรงมอบพระราชอำนาจให้ ผู้บังคับการจังหวัดทหารบก เป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนการลาออกนายทหารสัญญาบัตร ซึ่งรับ

การแต่งตั้งและถอดถอนตุลาการ ข้อ ๒

ศาลมณฑลทหาร ทรงมอบพระราช
อำนาจให้ผู้บัญชาการมณฑลทหารบก
เป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งตุลาการจาก
นายทหารสัญญาบัตรซึ่งรับราชการประจำ
อยู่ในพื้นที่มณฑลทหารนั้น ๆ

การแต่งตั้งและถอดถอนตุลาการ ข้อ ๒

๑ศาลประจำหน่วยทหาร ทรงมอบพระราชอำนาจให้ผู้มีอำนาจบังคับบัญชาหน่วยทหาร เป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งตุลาการจากนายทหารสัญญาบัตรซึ่งรับราชการประจำอยู่ในหน่วยทหารนั้นๆ

๑ศาลทหารกรุงเทพ ทรงมอบพระราชอำนาจไว้ ให้ระบบคดีว่าอาชญากรรมอาชญากรรม

การแต่งตั้งและถอดถอนตุลาการ จอ ๒

๔ ศาลอาญาศึก ทรงมอบพระราช
อำนาจให้ **ผู้บังคับบัญชาสูงสุดในยุทธ
บริเวณ** ซึ่งมีกำลังทหารอยู่ในบังคับ
บัญชา ไม่น้อยกว่าหนึ่งกองพัน หรือ
ผู้บังคับบัญชาในเรือรบ ป้อม หรือที่มั่น
อย่างใดๆ ของทหาร หรือผู้ทำการแทน
เป็นผู้มีอำนาจ **จากการ ศาล
อาญาศึก**

บุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร

บุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารในเวลาปกติ
ได้แก่

๑ นายทหารสัญญาบัตรประจำการ

๒ นายทหารสัญญาบัตรนอกประจำการ
เฉพาะเมื่อกระทำผิด คำสั่ง หรือข้อบังคับตาม
ประมวลกฎหมายอาญาทหาร

๓ นายทหารประทวน และพลทหารกอง
ประจำการ หรือ ประจำการที่ได้รับ
ราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับ
ราชการทหาร

บุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร ๕๒

๕ นักเรียนทหารตามที่กระทรวงกลาโหม
กำหนด

๕ ทหารกองเกินที่ถูกเข้ากองประจำการซึ่ง
เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร ได้รับตัวไว้เพื่อให้เข้ารับ
ราชการประจำอยู่ในหน่วยทหาร

บุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร ๕๖๒

๖ พลเรือนที่สังกัดอยู่ในราชการทหาร
เมื่อกระทำความผิดในหน้าที่ราชการทหาร
หรือกระทำความผิดอย่างอื่นเฉพาะใน หรือบริเวณ
อาคารที่ตั้งหน่วยทหาร ที่พักร้อน พักแรม
เรือ อากาศยาน หรือยานพาหนะใด ๆ ใน
ความควบคุม

บุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร

ข้อ ๒

๓ บุคคลที่ต้องขังหรืออยู่ในความควบคุม
ของเจ้าหน้าที่ทหาร โดยชอบด้วย
กฎหมาย

๔ เชลยศึก หรือชนชาติศัตรู ซึ่งอยู่ใน
ความควบคุมของเจ้าหน้าที่ ฝ่ายทหาร

คดีที่ไม่อยู่ในอำนาจศาลทหาร

คดีไม่อยู่ในอำนาจศาลทหาร มีอยู่ ๔ ประเภท ซึ่งจะต้องนำไปฟ้องต่อ ศาลพลเรือน คือ

๑ คดีที่บุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารกับบุคคลที่ไม่อยู่ในอำนาจ ศาลทหารกรด้วยกัน

๒ คดีเกี่ยวพันกับคดีที่อยู่ในอำนาจ★ศาลพลเรือน

๓ คดีที่ต้องดำเนินการในศาลเยาวชนและครอบครัว

หมายเหตุ

- คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๐๕ ๒๕๑๓ประชุมใหญ่๒ พ.ร.บ.ธรรมนูญศาลทหาร คำว่า “ด้วยกัน” ในมาตรา ๑๔๖๒ไม่จำเป็นจะต้องเป็นเรื่องที่ทหารกับพลเรือนร่วมกันกระทำความผิดตามมาตรา ๘๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญาเสมอไป ทหารประจำการกับพลเรือนต่างขับรถสวนทางกันด้วยความประมาททำให้รถเฉี่ยวและชนกัน เป็นเหตุให้ผู้โดยสารมาในรถถึงแก่ความตาย ถือว่าเป็นเรื่องที่ “กระทำความผิดด้วยกัน”แล้วต้องดำเนินการในศาลพลเรือน

■ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๑๙ ๒๔๘๕

จำเลยเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร ส่วนพรรคพวกของจำเลยที่หลบหนีไปไม่ปรากฏชัดว่าเป็นทหารหรือพลเรือน ต้องถือว่าเป็นพลเรือน บุคคลที่มีได้อยู่ในอำนาจศาลทหารต้องฟ้องคดีนั้นต่อศาลพลเรือน

■ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๑๕ ๒๔๘๑

จำเลยเป็นทหารประจำการทำการลักทรัพย์ จำเลยรับสารภาพว่าทำการลักทรัพย์แต่ได้รวมกระทำผิดกับพลเรือน เมื่อจำเลยไม่มีหลักฐาน

อำนาจในการลงโทษ

ศาลทหารมีอำนาจที่ลงโทษบุคคลใด ๆ
ดังต่อไปนี้

๔พิจารณาพิพากษาวางบทลงโทษผู้กระทำ
ผิดต่อกฎหมายทหาร หรือกฎหมายอื่นในทาง
อาญา

๔สั่ง
ศาล

ทำผิดฐาน

ดอำนาจ

วิธีพิจารณาความอาญา ทหาร

วิธีพิจารณาความอาญาในศาลทหารที่มี
บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติธรรมนูญ
ศาลทหารโดยตรง

มีเรื่อง การควบคุม ผู้ต้องหาได้,
การสอบสวน, การฟ้องคดี, การ
การพิจารณาของศาล, การอุทธรณ์,
และการบังคับตามคำพิพากษา

วิธีพิจารณาความอาญา ทหาร

มาตรา ๔๕ บัญญัติว่า ๒วิธีพิจารณาความอาญาทหาร
ให้นำกฎหมาย กฏ และข้อบังคับซึ่งออกตามกฎหมายฝ่าย
ทหารมาใช้บังคับ ถ้าไม่มีกฎหมาย กฏ และ ข้อบังคับฝ่าย
ทหารก็ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามา
ใช้บังคับโดยอนุโลม ถ้าพิจารณาข้อใดซึ่งประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา มิได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะ ให้นำ
บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่งมา
ใช้บังคับเท่าที่จะใช้ได้

เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญาซึ่ง อยู่ในอำนาจศาลทหาร จ. ๘๓๒

- อัยการทหาร
- นายทหารพระธรรมนูญ
- นายทหารชั้นสัญญาบัตร ไม่จำกัด
เหล่าซึ่งได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา
ให้ทำการสอบสวน
- พนักงานสอบสวนฝ่ายบ้านเมือง

มีอำนาจทำการสอบสวน
ให้ถือว่าเป็นการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธี
พิจารณาความอาญา

การสอบสวน หมายถึง การรวบรวม
พยานหลักฐาน และการดำเนินการ
ทั้งหลายอื่น ซึ่งพนักงานสอบสวนได้ทำไป
เกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหา เพื่อที่จะทราบ

ข้อเท็จจริง หรือพิสูจน์ความผิด หรือเพื่อ

- นายทหารพระธรรมนูญและนายทหาร
ชั้นสัญญาบัตรต้อง มีคำสั่งของ
ผู้บังคับบัญชา ให้ทำการสอบสวน
เสียก่อน
- ผู้บังคับบัญชาอาจจะมีคำสั่งให้นายทหาร
พระธรรมนูญ หรือ นายทหารสัญญา

อำนาจสอบสวน

- ให้ผู้มีหน้าที่ทำการสอบสวนมีอำนาจออกหมายเรียกให้บุคคลใดมาให้ถ้อยคำ
- ให้ส่งสิ่งใดที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานได้

บุคคลและคดีที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารทำ การสอบสวนได้ คือ

- ๑. เป็นบุคคลและคดีที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร และเหตุเกิดภายในเขตที่ตั้งทหาร แต่ถ้า
- ๒. เหตุเกิดภายนอกเขตพื้นที่ที่ตั้งทหาร ฝ่ายทหารจะทำการสอบสวนได้ต่อเมื่อ
 - เป็นคดีที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารด้วยกัน หรือ
 - เป็นคดีอาญาที่เกี่ยวข้องด้วยวินัยทหาร หรือ
 - เป็นคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับความลับของทางราชการทหาร

- การสอบสวนของฝ่ายทหาร ตาม ๑ - ๒ นั้น ถ้าฝ่ายทหารเห็นว่า ไม่มีความจำเป็นที่ ฝ่ายทหารจะทำการสอบสวนเองแล้ว จะร้องขอให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวน โดยลำพังหรือร่วมกับ ฝ่ายทหาร ในรูป คณะกรรมการผสม ทหาร - ตำรวจก็ได้ ในกรณีเช่นนี้พนักงานสอบสวนต้องให้ความร่วมมือ กับ ฝ่ายตำรวจ โดย ลำพัง หรือ ร่วมกัน โดย ฝ่ายทหารร้องขอ

การควบคุม

กรณีที่มีเหตุสุดวิสัยหรือมีเหตุจำเป็น
อย่างอื่น ทำให้ไม่อาจขอรองศาลทหารที่มี
อำนาจสั่งขังผู้ต้องหา ซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ใน
อำนาจศาลทหารได้ ให้ผู้บังคับบัญชา
ทหารซึ่งมีตำแหน่งตั้งแต่ ผู้บัญชาการ
กองพล หรือเทียบเท่าขึ้นไปเป็นผู้มีอำนาจ
สั่งควบคุม

การป้องกัน

การป้องกันต่อศาลทหารในเวลาปกติ ผู้มีอำนาจ
ป้องกันได้แก่

๑.อัยการทหาร

๑.ผู้เสียหาย ซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาล

การป้องกันต่อศาลทหารในเวลาไม่ปกติ
หรือฟ้องต่อศาลอาญาศึก

๑.อัยการทหารเป็นโจทก์ฟ้องคดีได้แต่ผู้เดียว

การแต่งงาน

ศาลทหารในเวลาปกติ จำเลยหรือ
ผู้เสียหายซึ่งเป็นโจทก์มีสิทธิ
แต่งงานให้ว่าต่างคดีของตนได้

ศาลทหารในเวลาไม่ปกติ จำเลยมีสิทธิ
แต่งงานได้

**ศาลอาญาศึก หรือศาลอาญา
หรือพิพากษาคดีแทน**

ศาลอาญาคดี “เจ้าแม่แดงแดง”

ทนายในศาลทหาร

ทนายในศาลทหาร มี ๒
ประเภท คือ

- ทนายความตามกฎหมาย
ว่าด้วยทนายความ

- ทนาย
กระทรวง

นัด

การพิจารณาคดี

การพิจารณาคดีในศาลทหาร
จะต้องมีโจทก์และจำเลยอยู่พร้อมใน
ห้องพิจารณาคดีของศาล

การพิจารณาต้องกระทำต่อ
กระทำต่อหน้าจำเลยเสมอ เว้นกรณี
จำเลยให้การรับสารภาพ หรือจำเลย
แถลง ไม่ติ

การอุทธรณ์ ฎีกา

■ คำพิพากษา หรือคำสั่งของศาลทหารในเวลา
ปกติ

๑ โจทก์หรือจำเลยอุทธรณ์ได้ภายใน ๓๐ วัน

๑ ผู้มีอำนาจแต่งตั้งตุลาการ มีอำนาจอุทธรณ์
ได้ภายใน ๓๐ วัน

๑ ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ มีอำนาจอุทธรณ์ได้
ภายใน ๓๐ วัน

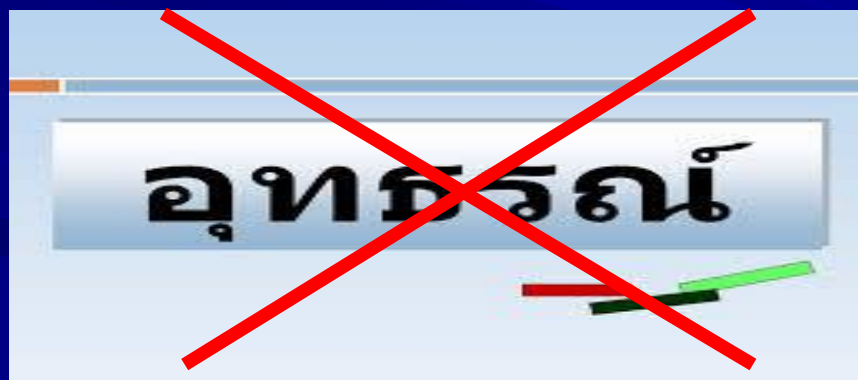
ทั้งนี้ นับแต่วันอ่าน หรือถือว่าได้อ่าน
พิพากษาหรือคำสั่งในชั้นอุทธรณ์

การอุทธรณ์ ฎีกา

- คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลใน
เวลาไม่ปกติ และ ศาลอาญาศึก
ห้ามอุทธรณ์ ฎีกา

การบังคับคดีตามคำ พิพากษา

- การบังคับคดี หมายถึง การจัดการให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาล
- สำหรับคำพิพากษาของศาลทหาร ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ เป็นผู้สั่งลงโทษจำเลย
- ถ้าเป็นศาลพลเรือนทำหน้าที่ศาลทหาร ผู้พิพากษาเป็นผู้สั่งลงโทษจำเลย

ประมวลกฎหมายอาญาทหาร

■ ลักษณะสำคัญ

- เป็นกฎหมายบัญญัติความผิดเฉพาะของฝ่ายทหาร
- เป็นกฎหมายที่บังคับต่อพลเรือน
- เป็นกฎหมายบัญญัติความผิดคาบเกี่ยวกันระหว่างฝ่ายทหารกับฝ่ายพลเรือน
- เป็นกฎหมายที่เพิ่มโทษแก่ทหารที่กระทำความผิดอาญา ขณะกำลังปฏิบัติหน้าที่ราชการ

เหตุผลที่ทหารต้องตกอยู่ภายใต้ ประมวลกฎหมายอาญาทหาร

- เพื่อควบคุมทหารให้อยู่ในวินัยทหาร
อย่างเคร่งครัด
- เพื่อประโยชน์ในการบังคับบัญชา

การกำหนดลักษณะโทษ

กำหนดลักษณะโทษที่จะใช้ลงแก่ผู้กระทำความผิด ๓ ลักษณะ

๑๒กระทำความผิดต่อหน้าราชศัตรู ๑โทษหนักที่สุด๒

๑๒มิได้กระทำความผิดต่อหน้าราชศัตรู แต่เป็นเวลาสงคราม หรือประกาศใช้กฎอัยการศึก ๑โทษหนักรองลงไป๒

๑๒กระทำความผิดในเวลาปกติ หรือที่อื่นนอกจากที่กล่าวแล้ว ๑โทษเบาที่สุด๒

ความผิดที่กำหนดใน ประมวลกฎหมายอาญาทหาร

ความผิดสำหรับบุคคลที่เป็นทหาร ได้แก่ความผิดฐาน

๙นายทหารยอมแพ้แก่ราชศัตรู

๙นายเรือถอยเรือออกจากที่รบโดยไม่มีเหตุผลสมควร

๙ทหารทำลายหรือละทิ้งเครื่องศาสตราวุธ

๙ทหารละทิ้งหน้าที่

๙ทหารขัดคำสั่ง

ความผิดที่กำหนดใน ประมวลกฎหมายอาญาทหาร

- ทหารขัดขึ้นหรือละเลยไม่กระทำตาม
ข้อบังคับ
- ทหารหลับยามหรือเมาสุราในหน้าที่
- ทหารยามไม่เอาใจใส่หรือประมาทในหน้าที่
- ทหารทำร้ายผู้บังคับบัญชา
- ทหารทำร้ายทหารซึ่งเป็นผู้ใหญ่เหนือตน
- ทหารหนีราชการ

ทหารหนีราชการ

องค์ประกอบความผิด

๑ เป็นทหาร

๑ ขาดจากหน้าที่ราชการโดยมิได้รับอนุญาต
หรือขาดจากราชการในเมื่อพ้นกำหนดอนุญาต
มาแล้วก็ดี หรือ

๑ เจตนาจะหลีกเลี่ยงจากราชการตามคำสั่งให้
เดินกองทหาร หรือเดินเรือไปจากที่ หรือคำสั่ง
เรียกระดมเตรียมศึก

ทหารหนีราชการ

การขาดจากราชการจนถึงกำหนด
ดังต่อไปนี้ มีความผิด ฐานหนีราชการ

๑ ๒ขาด ๒๔ ชั่วโมง ต่อหน้าราชศัตรู

๒ ๒ขาด ๓ วัน ถ้ามิใช่ต่อหน้าราชศัตรู แต่
ในเวลาสงครามหรือในเขตที่ใช้กฎอัยการศึก

๓ ๒ขาด ๑๕ วัน ในที่และเวลาอื่น ๆ
นอกจากที่กล่าวข้างต้น

อัตราโทษทหารหนีราชการ

๑๒ ถ้า ทหารหนี ไปเข้า อยู่นั กั บพวกราชศั ตรู ๐๐๐๐๐
ม้ นถึ งตาย

๒๒ ถ้า ำกระทำ ความพิ ดตั อหนั ำราชศั ตรู d๐๐๐ลง
อำญำจำ คุ กม้ นไว้ จนนตลอดชี วิ ต หรือ อมิ ฉะนี้ ัน
ให้ จำ คุ กไว้ ยี่ สิบปี

๓ ๒ ถ้า ำมิ ได้ ำกระทำ ความพิ ดนี้ ันตั อหนั ำราช
ศั ตรู แต่ ได้ ำกระทำ ในเวลาสงคราม หรือ อในเขตชั ัง
อยู่ ในอำ นาจกฏอ์ ยการศึ ก ให้ ลงอำญำจำ คุ กไว้
ตั ังแต่ ปี หนึ่ง ัง ชั ันไปจนถึ ังสิ บห้ ำปี

๔ ๒ ถ้า ำกระทำ ความพิ ดนี้ ันในเวลาหรือ อที่ อี ัน
นอกจากที่ ำมาแล้ ว ให้ ลงอำญำจำ คุ กม้ น
ตั ังกระทำ พิ ดนี้ ันไว้ ไป เถิ บคว่ ำห้ ำปี

จบการ บรรยาย

**พระราชบัญญัติ
อัยการศึก พุทธศักราช
๒๔๕๗**

ประกาศใช้ กฎอัยการศึก กเมี ๑

■ กฎอัยการศึก จะประกาศใช้ เมื่ ามี
เหตุ การณ์ ต่ ่อไปนี้ ้ เกิ ดขึ้ ้น คื ่อ

๑๒ ี ความจ้ ำ เป็ นต้ ้องป้ ้องกั น
ภยั นตรายต่ ่อประเทศชาติ ทั้ ึ่งจากภายนอก
หรือ ่อภายในราชอาณาจักร

๑๒ ี การสงคราม หมายความว่า ี การประกาศ
สงครามกั บ ประเทศอื่ ี่ ๒

๑๒ ี การจลาจล หมายความว่า ี บั ญญั ตี ไว้
ในประมวลกฎหมายอาญา ๒

ผู้ มี อ านาจประกาศใช้ กฎอ ยการศึ ก

■ ผู้ มี อ านาจประกาศใช้ กฎอ ยการศึ ก ตาม
พระราชบัญญัติ กฎอ ยการศึ ก พ ศ ๒๕๕๗ ได้ แก่
๑๒ พระมหากษั ตรี ย

๑๒ ผู้ บั งคั บบั ญชาทหารชั ้งมี กั าลั ง
ทหารอยู่ ไ้ บั งคั บไม่ นั อยกว่ ๑ dddddddกอง
พัน หรือ ือเป็ นผู้ บั งคั บบั ญชาในป้ อม หรือ ือที่
ม่ นอย างใด ๆ มี อ านาจประกาศใช้ กฎอ ยการศึ ก
เฉพาะในเขตอ านาจของตน

dddddddddddddddddd□□กรณี ที่ มี การสงครามหรือ
การจลาจลเกิ ดขึ้ น เมื่ ือประกาศใช้ กฎอ ยการศึ ก
แล้ วต้ องรายงานให้ รั ฐบาลทราบโดยเร็ว ะที่ สุ ด

วิธีประกาศใช้กฎอัยการศึก

■ ตั วประกาศ จะต้ องมี หรือ อควรตั องมี
ขั อความต้ งต้ อไปนี้

๑ กั าหนดเขตพื้ นที่ ตั ้องการให้ ใช้ กฎ
อัยการศึก กั ั ราชอาณาจั กร, เฉพาะบาง
จั งหวั ด ๑๗๒

๑ กั าหนดวั น, เวลา ที่ ประกาศใช้ กฎอัยการ
ศึก

๑ ถั าไม่ ใช้ กฎอัยการศึก กั พื ศ์ ๒๔๕๗ ทู ก
มาตรา ให้ ระบุ มาตราที่ ตั ้องการใช้ ตั วย

๑ ลงชื้ ่อผู้ ประกาศ

การเลือกใช้กฎอัยการศึก

- ไม่ว่าผู้ใดเป็นผู้นำ ประกาศใช้ การเลือก
ใช้ กฎอัยการศึก dddddd ญัตติ ให้
เป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์
แต่เพียงผู้เดียวเท่านั้น

ผลของการประกาศใช้กฎ อัยการศึก

■ เมื่อ รมว. การประกาศใช้ กฎอัยการศึก
ขึ้นในท้องที่ใดแล้ว รมว. จะมี
ผลตามมาดังนี้ ๑

๑ ผลเกิดจากบทกฎหมายอื่น ๆ
ซึ่งออกเวลาที่ บัญญัติไว้ในกฎหมายอื่นใด
ซึ่งบังคับบัญชาของกฎอัยการศึกที่
ให้ใช้บังคับต่อไป บังคับ ๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐

บทบัญญัติที่ ๑๔๕๗ แทน

ผลเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ฝ่าย พลเรือน

- เจ้าหน้าที่ ทหารมี อํานาจเหนือ เจ้าหน้าที่
ฝ่ายพลเรือนในสั วณที่ เกี่ ยวกับ บยุ ทธการ
ระงั บปราบปราม และการร้ ึกษาความสงบเรี ยบร้ อย
- เจ้าหน้าที่ ฝ่ายพลเรี ोन ต้ องปฎิ บั ติ ตาม
ความต้ องการของเจ้า านั ชาติ ฝ่ายทหาร

ผลเกี่ยวกับประชาชนทั่วไป

- ประชาชนทั่วไปต้องปฏิบัติตามความต้องการของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร

ผลเกี่ยวกับอำนาจศาล

- ศาลพลเรือน คณะมี อำนาจพิพากษาพิพากษาคดีไปตามปกติ
- ศาลทหารมี อำนาจพิพากษาพิพากษาคดีเพื่อ มขั นจากปกติ ตามที่ ผู้ มี อำนาจประกาศใช้ กฎอัยการศึก ได้ ประกาศให้ คดีนั้น ๆ อยู่ ในอ

อำนาจของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร

- ๑ อํานาจในการตรวจคํานับ ตรวจชำระ วัสดุ จดหมาย โทรศัพท์ d๐๐๐๐๐๐๐d๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐ในการ ตรวจหนังสือ อํานาจพิทักษ์ หนังสือ อํานาจพิทักษ์ ภาพโฆษณา d๐๐๐๐๐๐๐๐ คําสั่งประพจน์
- ๑ อํานาจในการเกณฑ์ พลเมืองให้ไปช่วยราชการทหาร

๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐ ๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐ ๐๐๐๐๐๐อาหาร
เครื่องสำอาง ๕

อำนาจของเจ้าหน้าที่ฝ่าย ทหาร

- อำนาจในการห้ามมั่วสุม ประชุกมกกัน
- ห้ามออกจำหน่ายหรือแจกสิ่ง
หนังสือ สิ่งพิมพ์ ฯลฯ ddd□□□□โฆษณา
ฯลฯ
- d□□□□□□□□□□สาธารณะเพื่อ
การจราจร
- □□□□□□ □□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□ □□□□
อาวุธ ฯลฯ
- d□□□□□ คกลอกนอกเคหสถานในระหว่งเวลา
ที่กำหนด

อำนาจของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร

- ห้ามบุคคลเข้าไปหรืออาศัยอยู่ในเขต
ที่องที่ใดเพื่อความปลอดภัยในการยุทธ
การระงับปราบปรามหรือการรักษาสงบ
เรียบร้อย
- ddddddมีกิจการหรือสิ่ง
ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมกำหนด
- อำนาจในการยึดสิ่งต่าง ๆ

ทหาร

■■■■■■■ในการนำ.....ลง

สถานที่ ยนแปลง

อำนาจของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร

- อำนาจในการจับกุมได้ ผู้ซึ่งยังไม่มีความผิด
กรณีล่อลวงเป็นหลักฐานแก่แหล่งไปเสียจาก
เมืองหรือต่อต้านบ่อนนี้ไม่ได้
- อำนาจในการกักตัวบุคคลที่
เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารสงสัยว่าจะ
เป็นราชศัตรู หรือสงสัยว่าจะได้ฝ่าฝืน
กฎหมายอาญาใดแห่ง
พ.ศ. ๒๔๕๗ ไว้เพื่อ
จำเป็น

ความ

การชดใช้ค่าเสียหาย

- การใช้ อำนาจของเจ้าหน้าที่ ฝ่าย
ทหาร ตั้งแต่ มาตรา ๘ ถึง มาตรา ๑๕
นั้น อาจก่อให้เกิดเสียหายขึ้น
ได้ ซึ่งโดยปกติ ทิ้งไว้แล้ว ผู้
ที่ ทำ ให้ เกิดความเสียหายจะต้ อง
ชดใช้ ค่าเสียหายนั้น

២៤៥៧ ប័ ណ្ណ័ តិ ប័ ឲ្យក

บุคคลใด ๆ จะรู้ องค์การแห่งใหม่ได้

